

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 29 d.
(OR. en)

14340/19

SOC 760
EMPL 574

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Su užimtumu ir darbo santykiais susijusios ES socialinės *acquis* ateitis
– Politiniai debatai

Rengiantis 2019 m. gruodžio 10 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje vyksiančiai diskusijai delegacijoms pridedamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas gairių dokumentas.

SU UŽIMTUMU IR DARBO SANTYKIAIS SUSIJUSI DARBO IR SOCIALINĖS *ACQUIS* ATEITIS

Matome, kaip dėl, be kita ko, klimato kaitos, globalizacijos, migracijos ir naujų technologijų sparčiai keičiasi darbo rinkos ir darbo santykiai. Tuoj prasidės naujasis ES teisėkūros laikotarpis ir netrukus darbą pradės naujoji Komisija. Todėl laikas pradėti į ateitį orientuotą diskusiją apie galimus poreikius plėtoti su užimtumu ir darbo santykiais susijusią socialinę *acquis*. Galvodami apie profesinio gyvenimo pokyčius, turime nustatyti galimus esamos *acquis* atnaujinimo poreikius, taip pat visas likusias teisės aktų spragas. Taip pat labai svarbu gerinti *acquis* įgyvendinimą.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 153 straipsniu ES leidžiama nustatyti būtiniausius standartus, be kita ko, susijusius su darbo sąlygomis ir su darbuotojų informavimu bei konsultavimu. Europos socialinių teisių ramstyje skelbiamos būtiniausios socialinės teisės – kai kurios iš jų jau įtrauktos į *acquis*, o kitas turi bendrai įgyvendinti ES ir jos valstybės narės. Socialinis ramstis padeda nustatyti sritis, kuriose reikia imtis pagrindinių socialinių teisių stiprinimo veiksmų.

Neseniai ES padarė didžiulę pažangą Sutartyse numatyto minimalaus suderinimo srityje, priimdama, pavyzdžiui, Direktyvą dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų. Tačiau nepaisant šių patobulinimų, reikia užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje vykstant greitiems pokyčiams ir kad teisinė sistema ir toliau būtų subalansuotai naudinga darbuotojams ir įmonėms.

Skaitmeninimas, įskaitant vis dažnesnį dirbtinio intelekto naudojimą, yra svarbus naujų darbo vietų kūrimo veiksnys. Dėl jo taip pat sukuriama naujų lanksčių darbo sąlygų galimybių, susijusių su darbo vieta, be kita ko, tarpvalstybinio pobūdžio situacijose. Vis dėlto, kai kuriais atvejais dėl skaitmeninimo tapo sunkiau užtikrinti, kad visi darbuotojai, įskaitant platformų ekonomikos darbuotojus, gautų naudos iš gerų darbo sąlygų. Be to, kyla pavojus, kad paslaugas gali teikti fiktyvūs savarankiškai dirbantys asmenys. Technologinei ir skaitmeninei plėtrai, įskaitant dirbtinį intelektą, keičiant profesinį pasaulį, reikia išplėtoti socialinę *acquis*, kad būtų gerbiamos socialinės teisės.

Išrinktoji Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen pareiškė, kad minimalus darbo užmokestis ir platformų ekonomikos darbuotojų darbo sąlygos yra sritys, kurioms reikia skirti daugiau dėmesio. Kalbėdama apie minimalų darbo užmokestį, ji pabrėžė darbdavių ir profesinių sąjungų – geriausiai savo sektorių ir regioną išmanančių žmonių – socialinio dialogo vertę. Socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos yra svarbios priemonės siekiant susitarti dėl darbo sąlygų ir darbo užmokesčio. Platformų darbuotojų teisė vesti kolektyvines derybas tampa vis svarbesnė.

Svarbu užtikrinti ne tik su užimtumu ir darbo santykiais susijusios socialinės *acquis* tinkamą aprėptį, bet ir veiksmingą jos įgyvendinimą. Vykdomo užtikrinimas visų pirma priklauso nuo pakankamų išteklių ir už įgyvendinimo stebėseną atsakingų asmenų aukšto lygio kompetencijos. Vienas iš būdų pagerinti įgyvendinimą – keitimasis patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais tarp valstybių narių ir tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui, Tarptautinėje darbo organizacijoje (TDO).

Didėja darbo jėgos judumas ES ir iš trečiųjų valstybių. Siekiant apsaugoti judžius darbuotojus ir sudaryti jiems vienodas sąlygas darbo rinkoje, turi būti atnaujinti teisės aktai. Valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis gali pagerinti darbo standartus ir jų įgyvendinimą, be kita ko, darbo sąlygų tiekimo grandinėse srityje. Tarptautinės organizacijos, įskaitant TDO ir EBPO, taip pat gali būti geri pavyzdžių ir geriausios praktikos šaltiniai.

Siekiant padėti įmonėms ir jų darbuotojams prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos, svarbus vaidmuo tenka socialiniam dialogui, nes jis yra sėkmingo socialinės *acquis* įgyvendinimo veiksnys. Reikia spręsti Komisijos nustatytas susijusias problemas darbuotojų informavimo ir konsultavimo srityje¹, taip pat dėl Europos darbo tarybos².

Atsižvelgiant į tai, ministrų prašoma savo nuomonėse daugiausia dėmesio skirti šiems klausimams:

1. *Kaip, be naujosios Komisijos planuojamų iniciatyvų, ateityje turėtų būti plėtojama su užimtumu ir darbo santykiais susijusi socialinė acquis?*
2. *Kokie yra pagrindiniai socialinės acquis įgyvendinimo uždaviniai ir kaip būtų galima pagerinti jos vykdymo užtikrinimą?*

¹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Darbuotojų informavimo ir konsultavimo srities ES teisės aktų tinkamumo patikra“; 2013 7 26, SWD(2013) 293 *final*.

² Ataskaita dėl Direktyvos 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (nauja redakcija) įgyvendinimo valstybėse narėse; 2018 5 14, COM(2018) 292 *final*.